Istorijos pamokėlė su paveiksliukais,

kurią turėtų „įkąsti“ net istorikas A. Bumblauskas

Ginklai ir karių kovinė galia.

Keletas paveiksliukų

Lankiausi Vokietijoje, miestelyje šalia Miuncheno įsikūrusiame Amway korporacijos mokymų centre. Ten siūlė išbandyti gal 16kg sveriančią liemenę. Taip siūloma pajausti, ką reiškia žmogui ant kūno toks kiekis lašinių. Žinote, bėgioti su tokia liemene nesinorėtų...

Jaunystėje aktyviai skraidžiau sklandytuvais ir lėktuvais. Teko ne kartą šokti su parašiutu iš lėktuvo. Ruošdamiesi šuoliui, ant pečių užsikraudavome turbūt kokių 35kg svorį. Tai buvo pats parašiutas su kuprine ir papildoma įranga bei atsarginis parašiutas. Visą tą naštą užsidėję nekantraudavome sėsti į lėktuvą, kad kuo greičiau tas sunkus krovinys taptų lengvu kupolu, nešančiu mus, arba, jeigu tai nors kiek užtrukdavo, visi skubėdavo prisėsti, nes ta našta būdavo pakankamai varginanti.

Studijuodamas Kaune lankiau savigynos imtynių (labai panašios į dziudo, skiriasi tik teisėjavimas ir vienas kitas veiksmas) treniruotes. Vėliau turėjau progą susipažinti su karate.

Įsivaizduokite dziudo ar karate meistrą, aprengtą šarvais, sveriančiais bent 35kg ir labai varžančiais žmogaus judesius. Kadangi turiu toje srityje patirties, galiu geriau suvokti, ką kovų meistrui reiškia kūno lankstumas ir nevaržomi judesiai. Po tais metaliniais šarvais dingtų bent jau 4/5 to sportininko meistriškumo ir jis taptų nesunkiai įveikiamas gana vidutinio lygio pradedančiam sportininkui.

Jeigu kas geriau išmanot apie boksą, pabandykite įsivaizduoti dviejų boksininkų dvikovą, kai vienas iš jų apsirengęs sunkiais plieniniais šarvais, o kitas tik su triko. Kuriuo iš tų dviejų boksininkų mieliau sutiktum būti?...

Jeigu nelabai teko susidurti su kovos menais, pailiustravimui dar trumpas prisiminimas iš studijų laikų:

Gyvenome bendrabutyje. Vienas kambariokas anksčiau buvo treniravęsis bokso, tad turėjo atsivežęs dvi poras bokso pirštinių. Kartais jas užsimovę kambaryje pasiboksuodavome. Puikiai prisimenu, kaip vienas mano draugas, gana sportiškas, gerokai už mane aukštesnis, bet anksčiau visai nekultivavęs jokių kovos menų, po penkių minučių gana lengvo ir tikrai taikaus pasiboksavimo jau nebegalėdavo išlaikyti pakeltų krūtinės lygmenyje rankų.

Truputį pasitelkę savo protą, o ne vien archeologų iškastas iš žemės šiukšles ir priešiškai nusiteikusių, mūsų protėvius sumenkinti, apšmeižti siekiančių vakarų istorikų įsiūlytus stereotipus, nesunkiai suprasime, kad mūsų protėviai šarvų nenaudojo ne todėl, kad nemokėjo pasigaminti ar nebūtų galėję nusipirkti, bet todėl, kad šarvai jiems buvo nereikalingi. Jie būtų daugiau trukdę, nei padėję.

Vadovaudamiesi įpirštais stereotipais, dabartiniai istorikai negali nė įsivaizduoti, kaip žemaičiai

Durbės mūšyje priešus kiekvienas karys kirto šimtais, nes neįsivaizduoja jų be šarvų, šalmų, skydų…

Bet pagalvokite, kaip lengva buvo judriems, greitiems, tik kuoka ar kardu (neretai dviem kardais) ginkluotiems, su savo žirgu kartu užaugusiems, žirgo iš judesio, švilptelėjimo suprantamiems mikliems kariams tiesiog nardyti tarp sunkių, sukaitusių, pailsusių, nerangių, savos ginkluotės apsunkintų priešų…

Žemaičiai labai dažnai pačius priešus panaudodavo savo gynybai…

Įsivaizduokite, tokiam šarvuotam, nemikliam, lėtų apsunkintų judesių kariui miklus, greitas karys paprasčiausia kuoka išmuša iš rankų ginklą. Po to jis kaip už sienos gali už jo trumpam, įtemptesnėje situacijoje pasislėpti nuo už to šarvuoto beginklio monstro esančių kitų, dar ginkluotų užpuolikų ir nutaikęs patogų momentą, mikliai iššokti iš už priedangos ir pavyzdžiui nukirsti ar pamušti kitą, dar kardą laikančią šarvuotą ranką, taip apie save sudarydamas dar patikimesnę apsaugos sieną. O tie sunkiai šarvuoti kariai iš paskutiniųjų laikosi ant žirgo, bijodami būti sutrypti, taip padėdami savo priešams ir trukdydami saviems.

Blogai, kad dabartiniai „istorikai“ dažnai savo „istorines“ pasakėles kuria pagal iškastas to meto šiukšles, bet visiškai „atjungę“ sveiką protą ir nesigilindami, net nebandydami suvokti tų laikų kario fizinio ir psichologinio pasiruošimo lygio, jo taktinių sugebėjimų ir net eilinių karių strategijos išmanymo.

O juk mūsų protėviai – kariai buvo pajėgūs kovoti taip, kad apie juos namo grįžę gyvi užpuolikai pasakodavo, kaip apie nenugalimus pusdievius, kuriems padeda ir perkūnas, ir kiti „jų dievai“. Nes jau pasidarę nuo savo geležių labai priklausomi, atbukę priešai negalėdavo net suvokti, kaip staiga žemaičių karys su visu savo žemaituku tiesiog dingdavo jam iš akių, o už kelių akimirkų, atsiradęs jam už nugaros, jau pakirsdavo jo ginklą laikančią ranką ar tiesiog per akimirką išmušdavo ir kardą ir skydą.

Beje, atėjūnams didelę psichologinę įtaką darė ir tai, kad žemaičiai net mūšio lauke stengdavosi priešų nežudyti, palikti gyvus. Žudyti pradėjo tada, kai priešų antpuoliai darėsi vis masiškesni, ir kai susidūrė su ne vienu gyvu paleistu iškur atėjusiu, vėliau sugrįžusiu atgal ir be gailesčio žudžiusiu beginklius žmones.

Pabandykite įsivaizduoti šiandien, kaip koks pusgirtis chuliganas „užsirauna“ ant tarkime dziudo meistro. Jis nespėja nė susigaudyti, kaip čia gavosi, kad atsidūrė ant žemės, nosis kruvina ir dar ranka pasukta…

Panašus vaizdelis tais laikais būdavo su į mūsų kraštus atsibasčiusiais Europos riteriais. Ir mūsų kariams nereikėjo nei prakaituoti po sunkiais šarvais, nei nešioti 35 papildomų kilogramų.

Kaip atsitiko, kad mūsų kariai nusirito iki tų atėjūnų lygio?...

Sugundyti (apie tai, mažiau susigaudantiems, reikėtų ilgesnės diskusijos)... pradėjo valgyti mėsą. Jai išsikepti reikia iešmų. Virimui puodo, kurį patogiau kaitinti ant krosnies. Visko iš karto nesuvalgysi, reikia kažkaip konservuoti (sūdyti, rūkyti...), tam reikalingi sandėliukai – pastatai.

Pradėję valgyti mėsą žmonės išderino savo organizmą, apsunko, nuslopino pojūčius (tai puikiai supras kiekvienas, kuris pabandė nors metus pabūti vegetaru, o dar geriau – veganu (žaliavalgiu)). O dar įvairūs prieskoniai... Vis didėjo apetitas, daugiau ėmė valgyti. Nebeužteko, kaip anksčiau, suvalgyti vieną kitą uogą, vaisių, žolelę ar riešutą.

Taip priprato žmonės prie žemdirbystės; auginti daržoves, javus, netgi vaisius ir uogas. Tam prisireikė vis daugiau įrankių. Reikėjo pastogės jiems susidėti. Atsirado būtinybė sandėliuoti, saugoti užsiaugintą derlių.

Taip žmonės tapo pririšti prie konkrečios gyvenamos vietos.

Ar toliau piešti?...

Na gerai...

Vieni metai buvo derlingesni, kiti mažiau, vienoj vietoj užaugdavo geresnis javų derlius, kitoj daržovių ar vaisių. Atsirado reikalas pasimainyti, duodant kaimynui to, ko turi daugiau, mainais už tai gaunant to, ko stokoji. Padidėjus tų mainų apimtims ir atstumams, prisireikė transporto. Atsirado žmonių, kurie neužsiaugino nei daržovių nei javų, bet jiems patiko pyragas. Kilo noras atimti iš tų, kurie užsiaugino, kurie turi. Vieniems teko mokytis ginti savo turtą, kitiems tobulinti atėmimo metodus; prislinkti nepastebėtam, užpulti, nužudyti, pagrobti.

Apsisaugojimui nuo nepastebėto staigaus užpuolimo imtos statyti trobos, vėliau pilys. Laisvesniu laiku, ypač kai šalta, įprato namuose kūrenti ugnį. Jos reikėjo ir norint nukalti kardą, ir pasišviesti siuvant drabužį ar gaminant kokį įnagį ar papuošalą. Taip palengva žmonės priprato prie šilumos, atprato nuo gyvenimo gamtoje, nakvynės po žvaigždėmis...

Ir nemanykite, kad vaikai, augdami miške, tarp jiems visapusiškai padedančių žvėrių ir gyvulių, labai vargo. Priešingai, jų gyvenimas buvo ištisi žaidimai, kurių metu mokėsi ir gamtos pažinimo, ir vikrumo, lavino savo mąstymą, mokino žvėris dar geriau, daugiau jiems padėti, suprasti juos iš menkiausio, kitiems nė negirdimo garso ar judesio.

Tokie gamtoje užaugę, su ja susigyvenę, ją puikiai pažįstantys kariai sugebėdavo tiesiog dingti priešui iš akių ir staiga vėl netikėtai atsirasti, bet jau visai kitoje vietoje. Jų jaukūs namai buvo miškas. Jie galėjo ramiai pailsėti, nepastebimi gyventi gamtoje. Iš jų nieko nebuvo galima atimti.

Todėl atėjūnai, nerasdami čia nei maisto atsargų, nei ginklų, nei trobų nesuprasdavo su kuo ir kaip čia kariauti. Bet jeigu sugalvodavo įsikurti stovyklą, užsibūti ilgiau... netyčia, nė nepastebėję pavojaus, žūdavo, arba būdavo nuginkluoti, paauklėti ir išsiunčiami atgal, iš kur atvykę. Kartais net pėsčiomis, kad ilgesniam laikui praeitų noras sugrįžti atgal. Todėl visokie riteriai, romėnai, didžiausi, garsiausi „kultūringo“ pasaulio užkariautojai, bijojo mūsų kraštų, kaip avys vilko, todėl apie juos sklido įvairiausios legendos, bet niekas tiksliai negalėjo papasakoti, kas čia per žmonės gyvena, kokios pabaisos jiems padeda. Lyg ir nėra jokios valstybės, jokios organizuotos, gerai ginkluotos kariuomenės, jokių pilių ar įtvirtinimų, bet... užkariauti – neįmanoma.

Nebenoriu ta tema daug plėstis, kam įdomu, kas turi pakankamai sveiko proto ir noro, nesunkiai sumodeliuos ir kitus, mano čia neaprašytus, tačiau parūpusius mūsų protėvių gyvenimo momentus. Arba, rašykite į forumą, padėsiu...

Tiesa, pabrėšiu dar vieną, labai svarbų veiksnį, kuris sukėlė mūsų kraštams didžiulę, iki šiol tebesitęsiančią tragediją.

Kalbu apie alkoholį.

Pas mus jis atėjo daugiausia iš rytų, iš slavų žemių, nes tų kraštų žmonės buvo žymiai anksčiau klastingai apgauti, pripratinti prie alkoholio, taip palaužiant jų valią, nuslopinant sveiką protą. Ten įsikūrę vienuoliai savo vienuolynus apsaugodavo aukštomis tvoromis, įtvirtinimais, gelbstinčiais nuo aplinkinių blaivių, įžvalgių žmonių susidorojimo, išvijimo. Palengva, bėgant dešimtmečiams ir šimtmečiams, turėdami vieninteliai teisę gaminti ir platinti alkoholinius nuodus (dabar švelniai vadinamus gėrimais), įpratino silpnesnius gerti, tarnauti jiems, išdavinėti

saviškius.

Per ilgus amžius, kryptingai veikdami, krikščionių vienuoliai, juodieji šėtono tarnai, šventvagiškai vadindami save Jėzaus mokiniais, klasta, žudymais, o labiausiai alkoholiu, pavergė didžias tautas, sunaikino jų labai aukštą moralę, protingą, darnų sugyvenimą su gamta, su dorais kaimynais. O iš tų slavų kraštų jau ir alkoholis, ir moralinis bei fizinis ištižimas, kaip baisus maras po truputį skverbėsi ir į mūsų kraštus.

Kadangi Žemaitija buvo toliau nuo slavų, tai jie ilgiau sugebėjo atsispirti tiems „civilizacijos“ nuodams, išlikti blaivūs kai kur net iki 16-to amžiaus ir net ilgiau. Todėl dar net Žalgirio mūšyje ir eilėje kitų mažesnių kovų jie savo sugebėjimais įvarydavo priešams siaubą ir paniką, nugalėdami dešimtimis kartų skaitlingesnius priešus.

Į puslapio viršų

Cituojant mūsų straipsnius prašome pateikti nuorodą į originalą.

http://aistis.eu

//